

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ അഷ്ടാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ അഷ്ടാധികശതതമഃ സർഗഃ ॥

ഭാത്യഭിഃ കപിഭിര്യക്ഷൈശ്ച സഹ പരമധാമ ഗന്തും ശ്രീരാമസ്യ
നിശ്ചയോ വിഭീഷണം ഹനുമന്തം ജാംബവന്തം മൈനം ദ്വിവിദം
ച പ്രതി ഭൂതല ഏവ സ്ഥാതും തസ്യാദേശഃ

തേ ദൂതാ രാമവാക്യേന
ചോദിതാ ലഘുവിക്രമാഃ |
പ്രജഗ്മുർമധുരാം ശീഘ്രം
ചക്രൂർവാസം ന ചാധ്വനി || 7.108.1 ||

തതസ്ത്രിഭിരഹോരാത്രൈഃ
സമ്പ്രാപ്യ മധുരാമഥ |
ശത്രുഘ്നായ യഥാതത്ത്വ -
മാചഖ്യുഃ സർവമേവ തത് || 7.108.2 ||

ലക്ഷ്മണസ്യ പരിത്യാഗം
പ്രതിജ്ഞാം രാഘവസ്യ ച |
പുത്രയോരഭിഷേകം ച
പൗരാനുഗമനം തഥാ || 7.108.3 ||

കുശസ്യ നഗരീ രമ്യാ
വിന്ധ്യപർവതരോധസി |

കുശാവതീതി നാമ്നാ സാ
കൃതാ രാമേണ ധീമതാ || 7.108.4 ||

ശ്രാവസ്തീതി പുരീ രമ്യാ
ശ്രാവിതാ ച ലവസ്യ ഹ |
അയോധ്യാം വിജനാം കൃത്വാ
രാഘവോ ഭരതസ്തഥാ || 7.108.5 ||

സ്വർഗസ്യ ഗമനോദ്യോഗം
കൃതവന്തൗ മഹാരഥൗ |
ഏവം സർവം നിവേദ്യാശു
ശത്രുഘ്നായ മഹാത്മനേ || 7.108.6 ||

വിരേമുസ്തേ തതോ ദൂതാ -
സ്ത്വര രാജേതി ചാബ്രുവൻ |
തച്ഛുത്വാ ഘോരസങ്കാശം
കുലക്ഷയമുപസ്ഥിതം || 7.108.7 ||

പ്രകൃതീസ്തു സമാനീയ
കാഞ്ചനം ച പുരോധസം |
തേഷാം സർവം യഥാവൃത്ത -
മബ്രവീദ് രഘുനന്ദനഃ || 7.108.8 ||

ആത്മനശ്ച വിപർയാസം
ഭവിഷ്യം ഭാത്യഭിഃ സഹ |
തതഃ പുത്രദ്വയം വീരഃ
സോദ്യുഷിഞ്ചന്നരാധിപഃ || 7.108.9 ||

സുബാഹുർമധുരാം ലേഭേ
ശത്രുഘാതീ ച വൈദിശം |

ദ്വിധാ കൃത്വാ തു താം സേനാം
 മാധുരീം പുത്രയോർദ്വയോഃ |
 ധനം ച യുക്തം കൃത്വാ വൈ
 സ്ഥാപയാമാസ പാർഥിവഃ || 7.108.10 ||

സുബാഹും മധുരായാം ച
 വൈദിശേ ശത്രുഘാതിനം |
 യയൗ സ്ഥാപ്യ തദായോധ്യാം
 രഥേനൈകേന രാഘവഃ || 7.108.11 ||

സ ദദർശ മഹാത്മാനം
 ജ്വലന്തമിവ പാവകം |
 സൂക്ഷ്മക്ഷൗമാംബരധരം
 മുനിഭിഃ സാർധമക്ഷയൈഃ || 7.108.12 ||

സോഽഭിവാദ്യ തതോ രാമം
 പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രയതേന്ദ്രിയഃ |
 ഉവാച വാക്യം ധർമജ്ഞം
 ധർമമേവാനുചിന്തയൻ || 7.108.13 ||

കൃത്വാഭിഷേകം സുതയോ -
 ര്ദ്വയോ രാഘവനന്ദന |
 തവാനുഗമനേ രാജൻ
 വിദ്ധി മാം കൃതനിശ്ചയം || 7.108.14 ||

ന ചാന്യദദ്യ വക്തവ്യ -
 മതോ വീര ന ശാസനം |
 വിഹന്യമാനമിച്ഛാമി
 മദ്വിധേന വിശേഷതഃ || 7.108.15 ||

തസ്യ താം ബുദ്ധിമക്ലീബാം
 വിജ്ഞായ രഘുനന്ദനഃ |
 ബാഡമിത്യേവ ശത്രുഘ്നം
 രാമോ വാക്യമുവാച ഹ || 7.108.16 ||

തസ്യ വാക്യസ്യ വാക്യാന്തേ
 വാനരാഃ കാമരൂപിണഃ |
 ഋക്ഷരാക്ഷസസംഘാശ്ച
 സമാപേതുരനേകശഃ || 7.108.17 ||

സുഗ്രീവം തേ പുരസ്കൃത്യ
 സർവ ഏവ സമാഗതാഃ |
 തം രാമം ദ്രഷ്ടുമനസഃ
 സ്വർഗായാഭിമുഖം സ്ഥിതം || 7.108.18 ||

ദേവപുത്രാ ഋഷിസുതാ
 ഗന്ധർവാണാം സുതാസ്തഥാ |
 രാമക്ഷയം വിദിത്വാ തേ
 സർവ ഏവ സമാഗതാഃ || 7.108.19 ||

തേ രാമമഭിവാദ്യോചുഃ
 സർവേ വാനരരാക്ഷസാഃ |
 തവാനുഗമനേ രാജൻ
 സമ്പ്രാപ്താഃ സ്ഥ സമാഗതാഃ || 7.108.20 ||

യദി രാമ വിനാസ്മാഭി -
 ര്ഗച്ഛേത്ത്വം പുരുഷോത്തമ |
 യമദണ്ഡമിവോദ്യമ്യ
 ത്വയാ സ്ഥ വിനിപാതിതാഃ || 7.108.21 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ രാമം
 സുഗ്രീവോഽപി മഹാബലഃ |
 പ്രണമ്യ വിധിവദ് വീരം
 വിജ്ഞാപയിതുമുദ്യതഃ || 7.108.22 ||

അഭിഷിച്ഛാംഗദം വീര -
 മാഗതോഽസ്മി നരേശ്വര |
 തവാനുഗമനേ രാജൻ
 വിദ്ധി മാം കൃതനിശ്ചയം || 7.108.23 ||

തസ്യ തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
 രാമോ രമയതാം വരഃ |
 വാനരേന്ദ്രമഥോവാച
 മൈത്രം തസ്യാനുചിന്തയൻ || 7.108.24 ||

സഖേ ശൃണുഷ്യ സുഗ്രീവ
 ന ത്വയാഹം വിനാകൃതഃ |
 ഗച്ഛേയം ദേവലോകം വാ
 പരമം വാ പദം മഹത് || 7.108.25 ||

തൈരേവമുക്തഃ കാകുത്സ്ഥോ
 ബാഘമിത്യബ്രവീത് സ്ഥയൻ |
 വിഭീഷണമഥോവാച
 രാക്ഷസേന്ദ്രം മഹായശാഃ || 7.108.26 ||

യാവത് പ്രജാ ധരിഷ്യന്തി
 താവത് ത്വം വൈ വിഭീഷണ |
 രാക്ഷസേന്ദ്ര മഹാവീര്യ
 ലങ്കാസ്ഥഃ സ്വം ധരിഷ്യസി || 7.108.27 ||

യാവചുന്ദ്രശ്ച സൂര്യശ്ച
 യാവത് തിഷ്ഠതി മേദിനീ |
 യാവച മത്കഥാ ലോകേ
 താവദ് രാജ്യം തവാസ്ത്രിഹ || 7.108.28 ||

ശാസിതശ്ച സഖിത്യേന
 കാർയം തേ മമ ശാസനം |
 പ്രജാഃ സംരക്ഷ ധർമ്മേണ
 നോത്തരം വക്തുമർഹസി || 7.108.29 ||

കിഞ്ചാൻയദ് വക്തുമിച്ഛാമി
 രാക്ഷസേന്ദ്ര മഹാബല |
 ആരാധയ ജഗന്നാഥ -
 മിക്ഷ്യാകുക്വലദൈവതം || 7.108.30 ||

ആരാധനീയമനിശം
 ദേവൈരപി സവാസവൈഃ |
 തഥേതി പ്രതിജഗ്രാഹ
 രാമവാക്യം വിഭീഷണം || 7.108.31 ||

രാജാ രാക്ഷസമുഖ്യാനാം
 രാഘവാജ്ഞാമനുസ്മരൻ |
 തഥേവമുക്ത്വാ കാകുത്സ്ഥോ
 ഹനുന്തമമാബ്രവീത് || 7.108.32 ||

ജീവിതേ കൃതബുദ്ധിസ്ത്വം
 മാ പ്രതിജ്ഞാം വൃഥാ കൃമാഃ |
 മത്കഥാഃ പ്രചരിഷ്യന്തി
 യാവൽലോകേ ഹരീശ്വര || 7.108.33 ||

താവദ് രമസ്വ സുപ്രീതോ
 മദ്യാക്യമനുപാലയൻ |
 ഏവമുക്തസ്തു ഹനുമാൻ
 രാഘവേണ മഹാത്മനാ || 7.108.34 ||

വാക്യം വിജ്ഞാപയാമാസ
 പരം ഹർഷമവാപ ച |
 യാവത് തവ കഥാ ലോകേ
 വിചരിഷ്യതി പാവനീ || 7.108.35 ||

താവത് സ്ഥാസ്യാമി മേദിൻയാം
 തവാജ്ഞാമനുപാലയൻ |
 ജാംബവന്തം തഥോക്ത്വാ തു
 വൃദ്ധം ബ്രഹ്മസുതം തദാ || 7.108.36 ||

മൈനം ച ദ്വിവിദം ചൈവ
 പഞ്ച ജാംബവതാ സഹ |
 യാവത് കലിശ്ച സമ്പ്രാപ്ത -
 സ്താവജ്ജീവത സർവദാ || 7.108.37 ||

താനേവമുക്ത്വാ കാകുത്സ്ഥഃ
 സർവാംസ്താനൃക്ഷവാനരാൻ |
 ഉവാച ബാഘം ഗച്ഛധ്വം
 മയാ സാർധം യഥോദിതം || 7.108.38 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 ഉത്തരകാണ്ഡേ അഷ്ടാധികശതതമഃ സർഗഃ ||